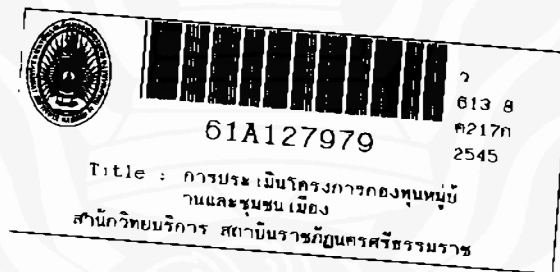
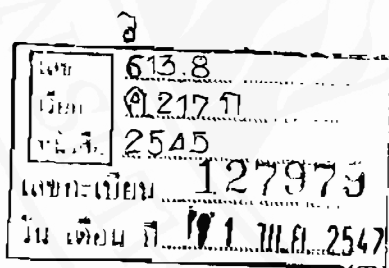

การศึกษา ความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด
จากการใช้โปรแกรมสุขศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนจรัสพิซากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

นายคำรพ พรรณราย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ปีการศึกษา 2545

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974-9500-31-8

**A STUDY OF KNOWLEDGE, ATTITUDE AND SKILL ON PRACTICE FOR
PREVENTION OF DRUG ADDICTION AFTER HEALTH EDUCATION
PROGRAM OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN
JARUSPICHAKORN SCHOOL, AMPHOE MAUNG,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE**

KHAMROP PANNARAI

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master of Arts
(Social Sciences for Development) Graduate School,
Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat**

Academic Year 2002

ISBN 974-9500-31-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษา ความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด
จากการใช้โปรแกรมสุขศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

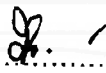
นายคำรพ พรรณราย

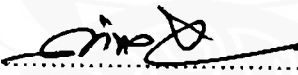
สาขา

สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำธร จ่างทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์มณฑารัตน์ ชูพินิจ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

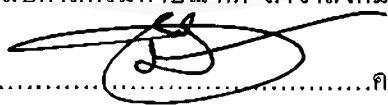

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำธร จ่างทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์มณฑารัตน์ ชูพินิจ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

.....กรรมการ
(นายมนู คลึงเพชร)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2546

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก คณาจารย์หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไมตรี จันทรา ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กำธร จำงทอง อาจารย์มัณฑารัตน์ ชูพินิจ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล นิ่มสุวรรณ ตลอดจนคณาจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราชทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนจรัสพิชากร ที่ให้สถานที่ในการศึกษาวิจัย และอาจารย์สุธรรม บุญญธิการ อาจารย์รวิภา นันทกาญจน์ อาจารย์จารี เรืองอ่อน ที่ให้เวลาในการจัดกิจกรรม และเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือต่างๆ ตลอดจนทั้งอาจารย์ของโรงเรียนจรัสพิชากรทุกท่านที่ช่วยจัดสถานที่ให้ทำการศึกษาวิจัย

ขอขอบพระคุณนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช นายแพทย์ยุทธนา ศิลปรัสมิ์ ที่อนุมัติให้ดำเนินงานตามโครงการตลอดทั้งคุณพงษ์จันทร์ นันทวงศ์ ประธานกลุ่มงานประกันสุขภาพ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนทั้งคณะวิทยากรที่ร่วมในการจัดโปรแกรมสุขศึกษาทุกท่าน คุณมณฑา เพชรพันธ์ นักวิชาการสาธารณสุข คุณนิรมล ดันดิธรรม เกสัชกร คุณอรนุช เวชรังษี นักวิชาการสาธารณสุขและคุณกุลพร กลีบวิเศษ นักวิชาการสุขศึกษาและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา รุ่นที่ 1 ทุกท่านที่ให้ความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจตลอดมา

คำรพ พรณราย

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษา ความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกัน ยาเสพติดจากการใช้โปรแกรมสุขศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นายคำรพ พรธรรมราช
สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี อินทรา
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัศกร จ่างทอง
กรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ วัฒนารัตน์ ชูพินิจ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติดและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติดก่อนและหลังทดลองใช้โปรแกรมสุขศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 54 คน โปรแกรมสุขศึกษาที่จัดให้แก่กลุ่มทดลองตามแนวคิดทักษะชีวิต ประกอบด้วยแผนการสอน 12 แผน ซึ่งประกอบด้วยแผนรู้ไว้ใช้ป้องกัน คิดให้ทันป้องกันได้ รู้ตนพันภัย ดิทยาพาวุ่นวาย ความผิดพลาดของชีวิต คุณค่าในตน สังคมพันภัยร่วมใจรับผิดชอบ ปฏิเสธไม่เสียสัมพันธ์ เดือนเพื่อนไว้ให้ห่างไกลยาเสพติด รู้คิดแก้ปัญหาพาสุขใจ อารมณ์ไหนดี และความเครียดนั้นสำคัญใจน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง การบรรยายสั้นๆ การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่มและฝึกปฏิบัติโดยการแสดงบทบาทสมมุติ การเก็บข้อมูลกระทำ 2 ครั้ง ก่อนและหลังทดลองโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม SPSS for Windows กำหนดความเชื่อมั่นในระดับร้อยละ 95 ($p=0.05$) เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานโดยวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลด้วยสถิติร้อยละ (%) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติดก่อนและหลังทดลอง ในการวิเคราะห์ใช้ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า หลังทดลองระดับคะแนนความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง มีการเปลี่ยนแปลงระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลอง

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มทดลองพบว่าสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมสุขศึกษาตามแนวคิดทักษะชีวิต สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิต ที่จำเป็นในการป้องกันยาเสพติดได้ ดังนั้นจึงควรประยุกต์โปรแกรมสุขศึกษาไปใช้ในการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอื่นๆต่อไป

ABSTRACT

The Title	A Study of Knowledge, Attitude, and Skill on Practice for Prevention of Drug Addiction after Health Education Program of Secondary School Students in Jaruspichakorn School, Amphoe Maung, Nakhon Si Thammarat Province
The Author	Mr. Khamrop Pannarai
Program	Social Sciences for Development
Thesis Chairman	Advisor Assistant Professor Dr. Mitree Juntra
Thesis Advisors	Assistant Professor Khamthon Juangthong Miss Montharat choopinit

The main purposes of this Quasi-Experimental Research were to assess the levels of knowledge, attitude, and skill on practice for drug prevention and to be compare the knowledge, attitude, and skill on practice for drug prevention before and after Health Education Program of secondary school students in Jaruspichakorn Amphor Maung Nakhon Si Thammarat province. The study samples were 54 secondary school students in Health Education Program for experimental group on concepts on life skills. The program comprised 12 teaching lesson plans for prevention of drug addiction. Participatory learning from Situation, Simulation, Brainstorming, Group discussion and Role playing and brief lecture were emphasized. Data were collected 2 times, before and after the experimentation, through self-administered questionnaires. Data were Analyzed by percentage and Paired Sample t-test were used for statistical analysis by SPSS for windows program.

The research finding showed that, after experiment, the experimental group gained significantly more knowledge, attitude and skill on practice for prevention of drug addiction than before experiment.

The result of this study indicated that this Health Education Program for concepts on life skill can help students to develop their basic life skill for the prevention of drug addiction. This Health Education Program should be applied to other groups of students in other schools.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความรู้เรื่องยาเสพติด.....	10
การป้องกันยาเสพติด.....	25
ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory).....	27
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิต (Life Skills).....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากร	58
กลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การสร้างเครื่องมือ.....	64
การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากร กลุ่มตัวอย่าง.....	71
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติต่อยาเสพติดและทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด	73
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความรู้เกี่ยวกับ ยาเสพติด เจตคติต่อยาเสพติดและทักษะการปฏิบัติ ในการป้องกันยาเสพติด.....	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก.....	94
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
ภาคผนวก ข.....	96
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	97

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค.....	108
ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	109
ภาคผนวก ง.....	114
แผนการสอน.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	185

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะของการสอนความรู้.....	46
2. สรุปลักษณะและกิจกรรมการสอนทัศนคติ.....	47
3. สรุปลักษณะและกิจกรรมการสอนทักษะ.....	48
4. สรุปลักษณะ ขั้นตอน และ วิธีการสอนทักษะชีวิต.....	50
5. สรุปลักษณะ และ กิจกรรมการสอนทักษะชีวิต.....	50
6. คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	71
7. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับคะแนน ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติต่อยาเสพติด และทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด ก่อนทดลองและ หลังทดลอง.....	73
8. ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เจตคติต่อยาเสพติดและทักษะ การปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด ของกลุ่มตัวอย่างก่อนทดลองและหลังทดลอง.....	74
9. ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด จำแนกตามรายชื่อ (n = 30).....	109
10. ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด จำแนกตามรายชื่อ (n = 30).....	111
11. ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านทักษะการปฏิบัติในการป้องกัน ยาเสพติดจำแนกตามรายชื่อ (n = 30).....	112

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2. ชนิดของการเรียนรู้กับกลวิธีทางสุขศึกษา.....	32
3. กรวยแห่งประสบการณ์.....	33
4. การปรับตัวโดยใช้ทักษะชีวิต	34
5. องค์ประกอบทักษะชีวิต	37
6. แสดงปัญหาครอบครัวและทักษะชีวิตที่เด็กพึงมี.....	38
7. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตและการป้องกันพฤติกรรมที่มีปัญหา.....	39
8. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทักษะชีวิตกับกระบวนการเรียนรู้.....	42
9. องค์ประกอบ 4 ประการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	44
10. รูปแบบการวิจัย	59
11. แผนภูมิการทดลอง.....	60